

Tarinat - Avaruus

Saamelaisen uskomuksia maailmasta

Saamelaisten ikiaikaisten uskomuksien mukaan taivas peitti maanpinnan valtavana kupuna. Taivaankantta tuki keskellä maailmanpylväs, joka ulottui Pohjantähteen. Maailmanpylväs seiso maassa äärimmäisessä pohjoisessa. Taivaankannen pyöräminen sai aikaan tähtitaivaan liikkeit akselinaan maailmanpylväs.

Äärimmäisessä pohjoisessa, maailmanpylvään juurella, sijaitsi jättimäinen meripyörre, Kinahmo. Pyörteen aiheutti maailmanpylvään pyöräminen taivaankannen mukana. Pohjoisessa sijaitsi myös Pohjola, ikikylmä maa. Maailman ja taivaankannen reunoilla, taivaan ääressä, sijaitsi lintukoto, jossa muuttolinnut asuivat talvet. Lintukodossa asuivat pienikokoiset lintukotolaiset. Lintukodon suunta oli etelään tai lounaaseen. Linnunrata, joka

Kuva: Luca Baggio, Unsplash

on tähtitaivaalla hohtava tähtivyö, oli reitti, jota pitkin muuttolinnut kulkivat lintukotoon ja takaisin.

Päivä eli Aurinko kulki päiväsaikaan taivaankannen alla tai sitä pitkin. Aurinkoa kuljettaa taivaalla joku laiva tai kärryt vetojuhtineen. Illalla Aurinko laskeutui länteen, jossa oli sen maa ja koti. Aamuksi Aurinko siirtyi takaisin itään, tai syntyi uudelleen idästä, sieltä noustakseen.

Maan alla eli alisessa oli kuolleiden asuinsija, Manala eli Tuonela. Monien maiden taruissa taivaankansia kerrotaan olevan useita, vaikkapa kuusi tai yhdeksän. Kuu ja planeetat kulkivat taivaankansilla. Tähdet olivat reikiä taivaankannessa.

Lähteet: Martti Haavio: Suomalainen mytologia (1967) ja E.N.Setälä: Sammon arvoitus (1932)

KALEVALAssa kerrotaan maailman syntyneen sotkan munasta. Lue tarina täältä <https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/maailman-synty-kalevalassa.pdf>

Kuva: Luca Baggio, Unsplash